

EUROPA-KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 23.3.2012
COM(2012) 128 final

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

om

EU-strategien for Østersøområdet

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

om

EU-strategien for Østersøområdet

1. Indledning

Østersøen er fortsat et af Europas mest sårbare områder. Algevækst hver sommer og flere og større skibe, der sejler gennem Østersøens smalleste og mest lavvandede stræder. Man arbejder stadig på at overvinde opsplittningen fra fortiden. Forskning, innovation og handelsforbindelser skal styrkes, og samtidig er der store huller i transport- og energiforbindelserne – regionens østlige og nordlige dele er fortsat alt for ofte isoleret fra resten af EU.

Derfor vedtog Europa-Kommissionen i juni 2009 efter anmodning fra Det Europæiske Råd EU-strategien for Østersøområdet. Denne omhandler de vigtigste udfordringer vedrørende bæredygtigt miljø, velstand, adgangsforhold og sikkerhed, men også mulighederne for at gøre Østersøområdet til en integreret, fremadrettet region i verdensklasse, i spidsen for Europa. Målet er at koordinere aktioner gennemført af medlemsstater, regioner og kommuner, EU, fællesbaltiske organisationer, finansinstitutioner og ngo'er for at sikre en mere effektiv udvikling af regionen. I strategien er der ligeledes fastsat en regional gennemførelse af den integrerede havpolitik.

Kommissionen offentliggjorde en situationsrapport i juni 2011¹. Rådet (almindelige anliggender) vedtog herefter konklusionerne af 15. november 2011, hvor man opfordrede "Europa-Kommissionen til at revidere Østersøstrategien senest i begyndelsen af 2012". Med nærværende meddelelse imødekommer Kommissionen denne anmodning, idet man foreslår:

- bedre strategisk fokusering
- justering af politikker og finansiering
- større klarhed med hensyn til forskellige aktørers ansvarsområder
- bedre kommunikation.

Strategien skal afspejle målene i Europa 2020 om intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst og de udviklingstendenser i EU-politikken, der tegner sig, herunder at der lægges vægt på samarbejde i forslaget om en flerårig finansiel ramme og de foreslåede reformer af samhørighedspolitikken, især en stærkere tematisk fokusering, de makroregionale strategiers og havområdestrategiernes rolle i den fælles strategiramme, partnerskabskontrakterne og de operationelle programmer.

---

¹ KOM(2011) 381 endelig.

Samarbejdet vedrørende Østersøområdet styrker og fremmer andre EU-politikker, såsom politikker vedrørende klimaændringer, Horisont 2020 vedrørende forskning og innovation og "Erasmus for alle" vedrørende læring, og samarbejdet bidrager til gennemførelsen af den integrerede havpolitik og politikken for transeuropæiske netværk (TEN-T). Det nuværende arbejde viser, at denne makroregionale fremgangsmåde ikke kun skaber fremskridt, men at der hermed også tilføjes et nyt element af samarbejde og et praktisk element.

2. Mod en ny strategisk ramme

Med de nuværende stramme offentlige budgetter er innovative fremgangsmåder, som bedst muligt kan udnytte de eksisterende politikker og forhåndenværende midler, af afgørende betydning. Den makroregionale fremgangsmåde giver en samlet ramme for udfordringer, der er for omfattende til det nationale niveau, men for specielle til EU-27.

For at styrke strategiens fokus og retning er det nødvendigt at fastlægge nøglemål mere klart og at fastlægge, hvorledes disse skal opnås. Derfor er der i nærværende meddelelse fastlagt tre **overordnede mål** for strategien og i hver af disse indikatorer og mål:

- at redde Østersøen
- forbindelser til regionen og
- øget velstand.

Dette giver en ny ramme, inden for hvilken Rådets henstillinger kan opfyldes.

2.1. Politisk engagement

For at fastholde det politiske engagement på et højt niveau er det nødvendigt, at strategiens resultater er mere klare, både nationalt og på EU-niveau. I overensstemmelse med Rådets anmodning bør strategien sættes på dagsordenen for Rådet i dets forskellige sammensætninger, når det er relevant. Overvejelser med hensyn til strategien bør indgå i budgettet og andre drøftelser.

Regionale og kommunale aktører skal i højere grad inddrages. Dette er omhandlet i bestemmelserne vedrørende den nye samhørighedspolitik, hvor der indgår forslag om, at der skal tages hensyn til makroregionale strategier, når der udarbejdes og gennemføres nye programmer.

Politisk engagement skal give sig udslag i administrative forpligtelser, altså et tilstrækkeligt stort antal ansatte og personalekontinuitet.

2.2. Justering af politikker

Politiske løsninger bør afspejle de regionale udfordringer og muligheds territoriale karakter. Politiske initiativer bør være sammenhængende og fremme synergi; et godt eksempel på dette er forslaget om generelt at indarbejde hensynet til klimaændringer i samhørighedspolitikken. Kommissionen vil regelmæssigt overvåge den politiske udvikling for at sikre sammenhæng med makroregionens mål.

Ved at fastholde det makroregionale perspektiv i de relevante arbejdsgrupper under Rådet og i Europa-Parlamentets udvalg kan disse organer medvirke til at sikre en positiv politik med hensyn til territoriale virkninger og samhørighed. I betragtning af strategiens tværsektorielle karakter anbefales en regelmæssig opfølgning i de forskellige rådssammensætninger.

En lignende fremgangsmåde er ligeledes nødvendig på lokalt, regionalt, delregionalt og nationalt niveau, hvor man sammen med det politiske arbejde skal gennemføre statusopgørelser på alle niveauer.

2.3. Justering af finansieringen

I den nuværende økonomiske situation understreger Kommissionen behovet for at anvende de eksisterende ressourcer i EU-budgettet og i nationale budgetter effektivt. For at opnå de størst mulige virkninger af makroregional finansiering bør medlemsstaterne og andre finansieringsydere sikre en prioritering i overensstemmelse med målene i strategien.

I Kommissionens situationsrapport fra juni 2011 konstaterede man markante fremskridt her, men det er nødvendigt med en yderligere indsats. Strategien vil kun give de forventede resultater, hvis der etableres en tæt sammenhæng mellem denne og alle de til rådighed stående ressourcer, herunder Den Europæiske Regionaludviklingsfond, Den Europæiske Socialfond, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling i Landdistrikter, Den Europæiske Fiskerifond², faciliteten Connecting Europe, Life-programmet og programmer vedrørende forskning og innovation samt uddannelse, kultur og sundhed.

Det er vigtigt, at der fokuseres både på finansielle og strukturelle ændringer i forbindelse med denne justering. De operationelle programmets forvaltningsmyndigheder i regionen bør vedtage en mere fleksibel fremgangsmåde, f.eks. ved at tillade finansiering af langsigtede projekter og ved at tilbyde iværksættertilskud. Der skal være en mere tværnational dimension i de nationale og regionale programmer, eftersom det ikke vil være tilstrækkeligt udelukkende at anvende programmer for territorielt samarbejde. Arbejdet skal videreføres i forbindelse med rammen for gennemførselsfaciliteten for at inddrage internationale finansielle institutioner, andre finansieringsydere og den private sektor, således at multiplikatorvirkningen af alle de til rådighed stående ressourcer øges.

Der er gennemført betydelige tiltag for at forbedre støtten til den makroregionale fremgangsmåde i den finansielle ramme 2014-2020. Strategien startede midt i en programmeringsperiode i 2009 med få muligheder for at påvirke programmernes indhold, men der indgår klare strategiske og praktiske forbindelser i samhørighedspolitikforslagene vedrørende næste programmeringsperiode. Når partnerskabskontrakter og operationelle programmer udarbejdes på regionalt, nationalt, grænseoverskridende og tværnationalt niveau, skal der tages højde for makroregionale mål og prioriterede områder. Kravene om at koncentrere finansieringen til et begrænset antal tematiske områder, der er relevante for strategien, medvirker også til opnåelse af konkrete resultater.

Det er afgørende, at aktører på alle niveauer så hurtigt som muligt begynder at overveje, hvordan og vedrørende hvilke prioriterede områder finansieringen fra den kommende finansielle periode skal justeres under hensyntagen til handlingsplanen og de mål, der er fastlagt i strategien og for de prioriterede områder.

---

² Der, som foreslået af Kommissionen, skal blive til Den Europæiske Hav- og Fiskerifond i den nye finansieringsperiode.

2.4. Styring

Det, at strategien har karakter af pilotprojekt, og at de ansvarlige består af en meget bred vifte af interesserede parter, herunder lokale og regionale samt nationale ministerier, tjenestegrene i Kommissionen, internationale finansinstitutioner, repræsentanter for den private sektor og ngo'er, kræver en åben, men effektiv styringsstruktur.

På grundlag af de hidtidige erfaringer fremhæver Rådet behovet for samarbejde mellem Kommissionen og de berørte medlemsstater med henblik på "at præcisere rollerne og ansvarsområderne for de centrale interessenter til gennemførelse af Østersøstrategien, således at der tilvejebringes gennemsigtig vejledning om deres funktioner, og deres arbejde med gennemførelse af strategien lettes ved at gøre det mere effektivt"³.

I samarbejde med disse interessenter har Kommissionen fastlagt nøglerollerne og –opgaverne for hver af de fire hovedgrupper⁴. Der skal sikres passende administrativ kapacitet, ikke som en fordel for strategien på bekostning af andre prioriterede områder, men for at støtte en mere sammenhængende indsats.

- Kommissionen sikrer en overordnet koordinering af strategien. Kommissionen letter inddragelse af relevante interesserede parter og overvåger, aflægger rapport om og evaluerer fremskridt i samarbejde med medlemsstaterne.
- Nationale kontaktpunkter, udnævnt af de deltagende medlemsstater, sikrer den overordnede koordinering af og støtten til gennemførelsen af strategien i deres hjemland, men også på et overordnet niveau.
- Strategiens handlingsplan omfatter prioriterede områder og horisontale aktioner, vedtaget efter en omfattende høring. For at koordinere disse prioriterede områder og sikre hurtige resultater overvåger koordinatorene for de prioriterede områder og lederne af de horisontale aktioner gennemførelsen af projekterne i deres område, samtidig med at de også fremmer den makroregionale virkning og fælles resultater.
- Lederne af flagskibsprojekter, der overfører de overordnede mål i et prioriteret område til konkrete aktiviteter med en udpeget leder og med en tidsfrist, er direkte ansvarlige for fremme af den praktiske gennemførelse på stedet.

Herudover mødes en gruppe på højt plan med repræsentanter for alle EU's medlemsstater regelmæssigt for at rådgive Kommissionen om gennemførelsesprocessen som det vigtigste operationelle forum for centrale styringsdrøftelser og som grundpille for strategien i hele EU. Kommissionen vil støtte fælles møder med gruppen på højt plan vedrørende Donauregionen for at sikre udveksling af god praksis. Forbindelserne til Donauregionen og andre regionale initiativer i Atlanterhavet, det arktiske område og andre steder skal styrkes. Der kan også organiseres møder med andre, som f.eks. gruppen på højt plan i partnerskabet vedrørende transport og logistik inden for den nordlige dimension.

---

³ De nationale kontaktpunkter, koordinatorene for de prioriterede områder, lederne af de horisontale aktioner og lederne af flagskibsprojekterne.

⁴ Nærmere oplysninger vil kunne ses på webstedet for Østersøstrategien.

For at styrke den administrative bæredygtighed bør man ligeledes undersøge potentialet i europæiske grupper for territorielt samarbejde som et redskab enten i forbindelse med strategien eller vedrørende enkelte prioriterede områder.

2.5. Inddragelse af interesserede parter, herunder den private sektor

Skal strategien lykkes, er det nødvendigt, at alle relevante offentlige og private interesserede parter deltager. Dette bør både gælde idéer, indflydelse på strategiens overordnede udvikling (f.eks. ved deltagelse i relevante dialoger om det indre marked) og rent praktisk ved at bidrage til gennemførelsen (f.eks. gennem projekter på det digitale marked).

En sådan deltagelse skal udvikles. En mere indgående dialog mellem Kommissionen, de berørte medlemsstater, handelskamre, erhvervsorganisationer, regionale forsknings- og innovationsgrupper og ngo'er (f.eks. Baltic Development Forum) bør f.eks. styrke forbindelsen til erhvervslivet. Målrettede arrangementer, samordning af interesser i forbindelse med strategien og interesserne i den private sektor samt høringer, der fokuserer på strategiske emner, bør fremmes.

2.6. Naboer, regionale og internationale organisationer

Selv om strategien fokuserer på EU, afhænger et godt resultat også af et tæt og frugtbart samarbejde med nabolandene. Med udnyttelse af allerede eksisterende platforme⁵ bør samarbejdet styrkes, især med Den Russiske Føderation. Gennem disse platforme og for at undgå overlapninger bør fælles prioriterede områder udvikles til konkrete aktioner.

F.eks. vil en fortsat dialog med Nordisk Ministerråd sikre en mere koordineret anvendelse af de menneskelige og finansielle ressourcer. På samme måde vil et fortsat samarbejde med Helsingforskommissionen (Helcom) styrke gennemførelsen af strategiens handlingsplan og Helcoms handlingsplan for Østersøen.

2.7. Oplysningskampagner

Der er brug for et bedre kendskab til strategiens fremgangsmåde og de resultater, strategien giver. Både Kommissionen og Rådet understreger dette, og dette bør udarbejdes af Kommissionen og de berørte medlemsstater med hjælp fra så mange aktører og kommunikationskanaler som muligt. Webbaseret udveksling af erfaringer og god praksis, f.eks. gennem udvikling af en webportal, der forbinder relevante websteder, er nødvendig for at give bedre adgang til information om finansiering, muligheder for samordning og projektcluster. En fornyet vægtning af de overordnede mål sammen med en bred omtale af indikatorer og mål, som beskrevet i nedenstående, vil ligeledes give et klart billede af, hvad strategien drejer sig om.

---

⁵ Såsom den nordiske dimension, Østersørådet, Nordisk Ministerråd, Helsingforskommissionen, Netværket Visioner og Strategier omkring Østersøen (VASAB), Østersølandenes subregionale samarbejde (BSSSC), Union of Baltic Cities (UBC) og BONUS – Det Fælles Forsknings- og Udviklingsprogram for Østersøen (initiativ, jf. artikel 185).

2.8. Overvågningssystem

Rådet har anmodet om "et system med realistiske og gennemførlige mål og indikatorer". Kommissionen foreslår følgende tre overordnede allerede omtalte mål: red Østersøen, forbindelser til regionen, øget velstand.

Disse mål suppleres med en række indikatorer og målsætninger. Efter omfattende høringer er disse mål nye, men bygger på eksisterende politikker og langsigtede planer, som giver et grundlag for en mere effektiv overvågning og evaluering. Kommissionen foreslår, at de skal indføres i en revideret handlingsplan sammen med alle nødvendige ændringer, herunder detaljerede referencer for målsætningerne, som vil blive overvåget omhyggeligt i Kommissionens rapporter.

Medlemsstaterne opfordres ligeledes til at fremlægge indikatorer og målsætninger for de enkelte prioriterede områder, herunder målsætninger og benchmark på mellemlang sigt for at nå de overordnede mål. Dette vil lette kommunikationen med et bredere publikum og sikre strategisk fokus på en revision af strategiens handlingsplan, en prioriteret udvælgelse af gode projekter og evaluering samt en klarere kommunikation vedrørende strategiens resultater.

3. Den nye ramme gøres operationel

Red Østersøen, forbindelser til regionen og øget velstand udgør en klar ramme for de vigtigste spørgsmål vedrørende Østersøen og EU, herunder hovedpunkterne i Europa 2020.

3.1. Red Østersøen

Det overordnede miljømål for Østersøen er at opnå en god miljøtilstand inden 2020 som krævet i havstrategirammedirektivet og en gunstig bevaringsstatus, jf. habitatdirektivet, i overensstemmelse med EU's biodiversitetstrategi og de relaterede mål inden 2021, som krævet i Helcoms handlingsplan for Østersøen.

En hurtigere gennemførelse af relevant EU-lovgivning er af stor betydning for "at redde Østersøen", f.eks. med hensyn til biodiversitet, habitat, fiskeri og eutrofiering, hvor den fuldstændige gennemførelse af direktivet om byspildevand, nitratdirektivet og rammedirektivet om vand er forsinket.

I 2011 viste Verdensnaturfondens resultattavle for Østersøen, at selv om den fortsat er et af de mest forurenede farvande i verden, og selv om dens dårlige tilstand truer livskvaliteten hos de 80 millioner indbyggere, der bor omkring Østersøen, giver den øgede indsats efterhånden resultater, selv om der fortsat er meget, der skal gøres.

Denne indsats kan nu blive styrket ved hjælp af den mere koordinerede fremgangsmåde, som strategien har givet mulighed for.

- **Et vedvarende politisk engagement på højt niveau** er nødvendigt for at sikre, at aftalte prioriterede miljømåls omsættes til handling, og at eksisterende lovgivning håndhæves bedre. F.eks. skal der nu i nye medlemsstaters lovgivning tages hensyn til de henstillinger, der fremkom med flagskibsprojektet om fjernelse af fosfater i vaske- og rengøringsmidler.
- **Tilpasninger af politikker til strategien** – f.eks. ved at sikre, at miljø- og klimahensyn (herunder relevante forskningsresultater) indgår i alle relevante

politikområder, herunder transport-, landbrugs- og industripolitik – bidrager ligeledes til at sikre et sundt hav og en passende kystbeskyttelse. Planlægning af politikker på tværs af sektorer betyder, at alle sektorer inddrager de aftalte prioriterede områder for Østersøområdet i overensstemmelse med de territoriale behov. Eksempler herpå er specifikke miljøvenlige landbrugsforanstaltninger i den fælles landbrugspolitik, såsom sprøjtefri randzoner langs floder og vådområder eller en bedre administration af animalsk affald. Det Europæiske Råd efterlyste en tilpasning til den integrerede havpolitik, da man godkendte strategien i 2009.

- **En bedre justering af finansieringen** til strategiens mål er særlig vigtig for at kunne nå strategiens miljø- og klimamål. De problemer, Østersøen står over for, er for omfattende til, at et enkelt land kan klare det alene. For at sænke antallet af f. eks. døde zoner i Østersøen, der i dag dækker op til en sjettedel af bunden på grund af for mange næringsstoffer, er det nødvendigt med en yderligere koordineret investering i renseanlæg til spildevand, herunder fjernelse af fosfor og nitrat.
- **Mere intensive partnerskaber**, f.eks. mellem nationale, regionale og lokale administrationer og forskningsinstitutioner og andre interesserede parter, såsom rederier, havne, logistiske virksomheder og ngo'er er nødvendige, hvis strategiens mål skal nås, såsom ikke-forurenende og sikker skibsfart. I øjeblikket forværrer den tunge skibsfart de problemer, som skyldes overskydende næringsstoffer og farlige stoffer fra landbaserede kilder gennem luftforurening, drivhusgasemissioner, udslip af olie og andet affald samt indførelse af fremmede organismer. En fælles indsats kan give private interesserede parter mulighed for at få en bedre forståelse af forordninger og standarder og samtidig give den offentlige sektor adgang til førstehåndsuplysninger om markedsforhold og -behov.
- **Et tættere samarbejde med nabolandene**, især Rusland, er nødvendigt, f.eks. for strategiens mål vedrørende en mere effektiv og kompatibel havovervågning samt forebyggelse, beredskab og reaktion på katastrofer til lands og vands. Det gode eksempel med en fælles overvågning i Finske Bugt bør udvides til at dække hele Østersøen.
- **Udpegning af fælles prioriterede områder i samarbejde med regionale og internationale organisationer**, såsom Helcom, vil f.eks. styrke indsatsen i strategien for at afhjælpe virkningerne af farlige stoffer og destruktive fangstmetoder, herunder ulovligt, ikke-reguleret og urapporteret fiskeri, på biodiversiteten med negative følger for fisks og menneskers sundhed. Farlige stoffer er særligt ødelæggende for Østersøens økologiske system på grund af brakvandet og den langsomme vandudskiftning (mere end 30 år). Der bør også tages hensyn til følgerne af klimaændringer, når man gennemfører støtteforanstaltninger for at fremme et mangfoldigt og sundt dyre- og planteliv.

På denne måde styrker den nye ramme for strategien indsatsen for at redde Østersøen. De muligheder og redskaber, der fremlægges i den forbindelse, skal nu fuldt ud udnyttes i området.

For at sikre, at den ovennævnte styrkede ramme følges nøje, foreslår Kommissionen derfor, at følgende **indikatorer og mål** anvendes som målestok for måling af fremskridt i forbindelse med en sikring af Østersøen:

1. Rent vand målt ud fra opnåelse af en positiv miljøstatus inden 2020, herunder en nedsættelse af næringsstofbelastningen i overensstemmelse med de mål og indikatorer, der skal fastlægges i den kommende revidering af rammedirektivet for havstrategien og i Helcoms ajourførte handlingsplan for Østersøen (BSAP) i 2013.
2. Et rigt og sundt dyre- og planteliv inden 2020, målt som forbedringer i biodiversitetsstatus og økosystemets sundhed, også med hensyn til fiskeribestanden, i overensstemmelse med de ajourførte mål, der skal fastsættes af Helcom i 2013 og ved revideringen af rammedirektivet for havstrategien.
3. En hurtig vedtagelse i 2013 og en fuldstændig gennemførelse inden 2021 af Helcoms ajourførte handlingsplan for Østersøen.
4. Ren skibsfart, målt ud fra et stop for ulovlige udledninger inden 2020 og sikker søtransport målt som en nedsættelse med 20 % inden 2020 af antallet af ulykker sammenlignet med niveauet i 2010.
5. Udarbejdelse af en tværnational, økosystembaseret maritim fysisk planlægning i hele regionen inden 2015.
6. Tilpasning til klimaændringer, gennem vedtagelse af en samlet kystbeskyttelsesplan og et program for kystbeskyttelse inden 2020.
7. Større sikkerhed ved hjælp af øget samarbejde mellem havovervågningsmyndighederne gennem en bedre udveksling af informationer og koordinerede aktioner til styrkelse af den maritime viden og effektivitet på havet inden 2015.

3.2. Forbindelser til regionen

Lange afstande, vanskelige klimaforhold og en ringe infrastrukturtæthed bevirker, at mange områder i den østlige Østersøregion, Nordfinland og Nordsverige fortsat har den laveste tilgængelighed i hele Europa. Disse manglende forbindelser er både omkostningsfyldte og energimæssigt ineffektive og udgør hindringer for det indre marked og målet om territorial samhørighed.

De prioriterede områder, der bidrager til strategiens mål om "forbindelser til regionen," kan anvende den reviderede ramme for strategien til territoriale løsninger, som er intelligente, bæredygtige og inklusive.

- **Politisk engagement på højt niveau** er særlig vigtigt, f.eks. for at lette arbejdet med planen for sammenkobling af det baltiske energimarked, der skal sikre den regionale energiinfrastruktur, så den fungerer hensigtsmæssigt i det indre marked og garanterer en bedre forsyningssikkerhed. Dette vedrører både rettidige investeringer og markedsreformer.
- **En bedre tilpasning af politikker** vil fremme et ægte multimodalt, makroregionalt transportnetværk. De relevante ministerier skal sikre mere sammenhængende politikker vedrørende transport, hav, miljø og klimaændringer sammen med Kommissionen, NDPTL (transport og logistikpartnerskabet inden for den nordlige dimension) og andre regionale organer.

- Et bæredygtigt og omfattende infrastrukturnetværk, der bygger bro over den fortsatte opdeling i øst-vest og nord-syd i regionen, har brug for en bedre **tilpasning af finansieringen** til strategien samt **tættere forbindelse med nabolandene**. Det er nødvendigt med en bedre planlægning og koordinering af infrastrukturudviklingen og –finansieringen for at gennemføre prioriterede projekter. Dette bør ske inden for rammerne af retningslinjerne for TEN-T og ved fuldt ud f.eks. at anvende platformen for transport og logistiksamrådet inden for den nordiske dimension og den finansiering, der stilles til rådighed via faciliteten Connecting Europe og rammen for TEN-T.

Ved at fokusere på den makroregionale indsats for at udvikle det menneskelige potentiale og skabe et mere intelligent og mere ressourceeffektivt transport- og energisystem er målet for "forbindelser til regionen" på linje med målene i Europa 2020 for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst og de tilhørende flagskibsinitiativer. Det er nødvendigt at man fuldt ud udnytter forslagene i den nye samhørighedspolitik, især med hensyn til fremme af tværnational infrastruktur. Ved eksterne grænser bør man støtte en modernisering af EU-toldens infrastruktur, udstyr og systemer og opbygningen af administrativ kapacitet. Herudover skal man være opmærksom på, at infrastrukturen skal kunne modstå naturkatastrofer eller menneskeskabte katastrofer.

For at sikre en effektiv opfølgning foreslår Kommissionen, at følgende **indikatorer og mål** anvendes som målestok for måling af fremskridt:

1. Bedre og bæredygtige interne og eksterne forbindelser i regionen, der nedsætter rejse- og ventetiden ved eksterne grænser og med støtte fra faciliteten Connecting Europe, målt ud fra gennemførelsen af alle de prioriterede TEN-T-projekter til havs og til vands, der berører regionen, f.eks. den faste Femern Bælt-forbindelse inden 2020 og Rail Baltica inden 2024.
2. Sammenkobling af de baltiske staters energimarkeder med resten af regionen i overensstemmelse med planen for sammenkobling af det baltiske energimarked og målt ud fra en fuldstændig og miljømæssig bæredygtig sammenkobling af gas- og elmarkederne inden 2015.
3. Øget samarbejde med hensyn til fælles tværnational administration og planlægning af infrastruktur og gennemførelse heraf, herunder også havområder.

3.3. Øget velstand

I EU står man fortsat over for økonomiske vanskeligheder. Statusrapporten fra 2011 om regionen, en årlig evaluering af konkurrenceevnen og samarbejdet i Østersøområdet⁶ bekræfter, at efter et år med vækst i størstedelen af området er udsigterne for regionen nedslående. I rapporten understreges den gensidige afhængighed af økonomierne i EU og betydningen af samarbejde for en bæredygtig, økonomisk vækst.

Gennem den reviderede strategiramme styrker målene i "øget velstand" foranstaltningerne til genskabelse af vækst i overensstemmelse med målene i Europa 2020. Strategien styrker udvikling og anvendelse af politikker med stærkere fokus på vækst og job ved at give

---

⁶ Offentliggjort af Baltic Development Forum, Det Nordiske Ministerråd og Den Euroæiske Investeringsbank.

politiske aktører mulighed for at få et bedre overblik over sammenhænge og modsatrettede udviklingstendenser. Et øget **politisk engagement** er nødvendigt for at fremskynde gennemførelsen af lovgivning, der sikrer et velfungerende indre marked. Dette er af afgørende betydning, da størstedelen af handelen sker inden for makroregionen.

- **En tilpasning af politikker** vil sikre en sammenhængende udvikling af nøglesektorer, såsom landbrug, udvikling af landdistrikter (herunder skovbrug) og fiskeri. Reformen af den fælles fiskeripolitik er et eksempel på en revidering af en politik i overensstemmelse med strategiens henstillinger vedrørende en decentral, territorialspecifik fiskeriforvaltning.
- Støtte til en innovationsunion for det samlede Østersøområde **giver mulighed for en justering af finansieringen** gennem en programbaseret tilgang. Det er nødvendigt, at der tildeles flere ressourcer til forskning og innovation, som fremmer en intelligent specialisering i regionen for at opfylde målene i Europa 2020. Man bør fuldt ud udnytte de muligheder, der blev skabt med Horisont 2020.
- **Dialogen mellem interesserede parter**, bl.a. Kommissionen, medlemsstaterne, handelskamre og brancheorganisationer, bør fremme strategiens fokus på industripolitikken i denne region. I overensstemmelse med Europa 2020-flagskibet "En industripolitik for en globaliseret verden" og Small Business Act støtter strategien små og mellemstore virksomheder (og respekterer bestemmelserne vedrørende statsstøtte) ved at forbedre adgangen til finansiering, gennem bedre regulering og ved at hjælpe disse med en tilpasning til globaliseringen. Det er nødvendigt, at der lægges vægt på miljøteknologi og teknologi med lavt CO₂-udslip, hvor regionen har en styrke, men hvor der er brug for tættere forbindelser mellem udvikling af politikker og marked. Vigtige havsektorer har ligeledes vækstpotentiale. Færdigheder, kvalifikationer og uddannelsesprogrammer skal matche disse behov.

På linje med Europa 2020-flagskibet "En dagsorden for nye kvalifikationer og job" er det nødvendigt med en mere dybtgående dialog mellem arbejdsmarkedets parter om de kommende udfordringer for arbejdsmarkedet, såsom demografiske ændringer. Disse bør omfatte en øget arbejdsproduktivitet og mindske de strukturelle forskelle inden for regionen og også omfatte den makroregionale dimension i social integration og folkesundhed.

Mobilitet og udvikling af færdigheder bør fremmes gennem eksisterende initiativer, såsom udvekslingsordningen i Nordplus, og gennem nuværende og fremtidige instrumenter, såsom "Erasmus for alle" eller "Unge på vej". Kulturelle udvekslinger bør gøres lettere. Man bør fuldt ud udnytte mulighederne for forskermobilitet og udbredelse af kendskabet til innovation, som f.eks. i forsknings- og udviklingsprogrammet for Østersøen (BONUS). Man bør fremme muligheden for, at alle aldre og sektorer kan deltage i programmer med uddannelsesmæssige og videnskabelige udvekslinger og samarbejde "Hjernemobilitet" skal være det nye mønster, samtidig med at man forsvaret sig mod hjerneflugt. Alle skal også samarbejde om mindre ønskelige aspekter af mobilitet med foranstaltninger rettet mod organiseret kriminalitet, bl.a. menneskehandel og smugleri.

I overensstemmelse med den reviderede ramme foreslår Kommissionen, at følgende **indikatorer og mål** anvendes som målestok for måling af fremskridt:

1. En stigning på 15 % i omfanget af interregional handel og grænseoverskridende tjenesteydelser inden 2020.
2. En stigning på 20 % i antallet af mennesker, der deltager i programmer vedrørende kulturel, uddannelsesmæssig, videnskabelig udveksling og samarbejde inden 2020.
3. Ud over ovennævnte indikatorer for politikker kan følgende kontekstindikatorer, der lader strategien indgå i en bredere kontekst af socialøkonomiske udviklingstendenser i regionen, måske være nyttige:
  - a) En udjævning af de forskelle, som er målt i de mindre udviklede medlemsstater, hvis BNP er ved at nærme sig de øvrige landes niveau.
  - b) En mindskelse af arbejdsløshedsprocenterne ved at nå målet på en beskæftigelse for de 20-64 årige i Europa 2020 på 75 %.
  - c) De generelle udgifter til forskning og udvikling, målt som andel af investeringer i forskning og udvikling og innovation, som bør komme op på mindst 3 % i hele regionen inden 2020 (mål i Europa 2020).
  - d) Opnåelse af de nationale mål på grundlag af klima- og energimålene i Europa 2020.

4. Hvordan kommer vi videre?

EU-strategien for Østersøområdet styrker gennem praktiske tiltag under hensyntagen til regionens geografiske kendetegn og den makroregionale dynamik udnyttelsen af de disponible europæiske og nationale ressourcer. Med strategien forsøger man at omsætte det politiske engagement til konkrete aktioner inden for hvert område.

Den reviderede ramme for strategien, der er gjort rede for i ovenstående, styrker helt konkret denne indsats. Strategien fremmer aktioner og skaber resultater ved at fokusere på tre vigtige overordnede mål: at redde Østersøen, at skabe forbindelser til denne store region og at øge regionens velfærd. Dette sker ved at fremme det politiske engagement, lette en bedre tilpasning af politikker og finansiering og ved at skabe klarhed om de involveredes ansvarsområder. Strategien fremmer en bedre inddragelse af interesserede parter, et tættere samarbejde med lande, der ikke er medlemmer af EU og den private sektor samt bedre kommunikation. Alt dette sættes i relation til indikatorer og mål inden for et overvågnings- og evalueringssystem til måling af fremskridt fremover.

Det er vigtigt, at de deltagende regeringer og regioner reagerer ved at afsætte passende ressourcer til udfordringen i forbindelse med gennemførelse af strategien, og at man på alle niveauer på et tidligt tidspunkt gør sig overvejelser med hensyn til en justering af finansieringen med henblik på forberedelsen af næste finansieringsperiode.

Kommissionen er overbevist om, at denne ramme giver et samlet og bæredygtigt bidrag til den økonomiske, sociale og territoriale samhørighed og målene for en intelligent, inklusiv og bæredygtig vækst i strategien Europa 2020. Kommissionen opfordrer derfor Rådet til at behandle og godkende denne meddelelse.